

D. F. G.
DISSERTATIO GRADUALIS,
DE
PRONUNTIATIONE
ORATORIA.

Cujus PARTEM POSTERIOREM,
CONSENT. AMPLISS. FACULT. PHILOSOPH. IN
REG. ACAD. ABOËNSI,
PRÆSIDE
MAG. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,
ELOQU. PROFESS. REG. ET ORD.

Publice ventilandam sistit

CAROLUS GUSTAVUS ARGILLANDER,
Wiburgensis.

In AUDITORIO MAJORI Die
Anno MDCCLXXXII.

Junii

ABOÆ,

Impressa apud Viduam Reg. Acad. Typ. J. C. FRENCKELL.

19.

§. VII.

Expositis, parte priori hujus Dissertationis, tribus primis virtutibus Pronuntiationis, respectu habito sciti *Ufus vocis*; superest ut etiam *Aptam* esse debere, moneamus: quam virtutem illius quartam, Rhetores recte constituunt. *Apta* autem ea dicitur Pronuntiatio, *quæ iis de quibus dicimus accommodatur* (a). Necessitatem hujus virtutis summam, in dubium credo vocabit nemo, nisi qui in his rebus plane hospes fuerit. Pronuntiatio enim, quæ ab argumento dictisque abhorret, quomodo placere, quomodo probabilis videri, quam vim habere poterit? Quamobrem summi Rhetores, hanc curam, ut in condenda Oratione, ita in pronuntianda, inprimis commendarunt; *ut Orator in Oratione*, (FABII verba sunt) *multa submittere, variare, disponere, ita etiam in pronuntiando, suum cuique eorum, quæ dicet colori accommodare actum sciat* (b). Qui igitur temporis, qui loci, qui hominum, qui denique ipsarum rerum verborumque, in pronuntiando nullam habent rationem, ii quid sit recte pronuntiare, omnino nesciunt. Præeuntibus autem, quos supra laudavimus, Artis Magistris, paucis hac præceptione defungemur; quod plene, nisi opere ipso, demonstrari tamen non potest. *Est enim latens quædam in hoc ratio, & inenarrabilis: & ut vere hoc dictum est, caput esse artis, decere quod faci-*

(a) FABIIUS QUINCTILIANUS *Instit. Orat.* L. XI. C. III.

(b) L. c. Lib. II, C. 12. Cfr. CICERO *de Orat.* Lib. III, C. 55.

facias; ita id neque sine arte esse, neque totum arte tradi potest (c).

§. VIII.

In voce igitur apte moderanda, ratio est primum habenda *personarum*; quæ sunt vel *dicentis*, vel *audientium*. In *dicentis* persona videndum est, & qua sit ætate, & qua auctoritate; etenim alia alios decent: modesta vox juvenem, gravis autem virum gravem & auctoritate polentem. Vitanda quoque dicenti in pronuntiando est affectatio vocis, a sua natura alienæ, & imitatio aliorum inepta atque servilis; quippe, quod a sono vocis naturali & cuique proprio, alienum est, id valde fit illepidum atque improbabile. Ut vero ratio diligens habeatur *audientium*, non minoris momenti est. Non enim eadem vocis contentio adhibenda est coram Principe dicenti, aut etiam in Senatu, qua ad populum uti convenit; & contra.

Tempus quoque, præclare monet FABIUS, ac locus *egent observatione propria*. Nam & tempus tum lætum, tum triste, tum liberum, tum angustum est; atque ad hæc omnia componendus Orator. Et loco publico privato, celebri an secreto, aliena civitate an tua, in castris denique an foro dicas, interest plurimum; ac suam quidque formam & proprium quendam modum eloquentiæ poscit (d). Quæ de pronuntiatione non minus, quam de reliquis orationis virtutibus, valent. Etenim quod vocis genus, alio tempore alioque loco, maxime decet, id mutatis locis atque temporibus, minime sane est conveniens: ut si in summa calamitate Reipublicæ, sono vocis læto ac hilari quis

A 2

dicat?

(c) FABIUS l. c. L. XI. C. 3. Cfr. CICERO l. c. L. I. C. 29.

(d) L. c. C. 1.

dicaſſ. Atque ut in Senatu haud frequenti, vel in ædibus privatis, ſumma vocis intentione orationem declamare, abſonum atque a decoro eſt abhorrens; ita loco publico, ad magnam multitudinem, vel in campo ad milites, voce ubi ſubmiſſa, fruſtraneum ac ſtultum eſt. Quamobrem pro ratione auditorii, vocem vel intendere vel remittere, quemvis dicentem oportere, liquet.

§. IX.

De conformatione vocis pro diverſitate materiæ ac totius Orationis habitu, his verbis egregie præcipit FABIVS: *Rei, inquit, quadruplex obſervatio eſt. Una in tota cauſſa. Sunt enim triſtes, bilares, ſollicitæ, ſecuræ, grandes, puſille; ut vix unquam ita ſollicitari partibus earum debeamus, ut non ſummæ meminerimus. Altera quæ eſt in differentia partium, ut in præmio, narratione, argumentatione, epilogo. Tertia in ſententiis ipsis, in quibus ſecundum res & affectus variantur omnia. Quarta in verbis, quorum ut eſt vitioſa, ſi efficere omnia velimus, imitatio; ita quibusdam, niſi ſua natura redditur, vis omnis aufertur (a). De his itaque ſingulis pauca nobis monenda ſunt, eodem FABIO duce; qui primum de voce, pro differentia cauſſarum adhibenda, hanc affert obſervationem: Igitur in laudationibus, (niſi ſi funebres erunt) gratiarum actione, exhortatione, ſimilibus, lata & magnifica & ſublimis eſt actio. Funebres conciones, conſolationes, plerumque cauſſæ reorum, triſtes ac ſubmiſſæ (b). Hujus varietatis diligens obſervatio, Oratori eo ſtudioſius eſt inculcanda, quod materiæ quam tractat indolem ipſa ſua vox referre & audientibus ſignificare, debeat. A naturæ enim veritate prorſus diſcedit, qui vel materiam læ-*
tam

(a) l. c. C. 3. (b) l. c.

Iam mœsto vocis sono, vel tristem hilari, vel tenuem magnifico, vel splendidam humili &c. pronuntiat; quod vitium aures mentesque, etiam rudes, & sentiunt facile, & non possunt non ferre ægerrime. Aperte quoque hoc prodit, argumenti vi animum dicentis minime affici, sed aliena eum a sensu suo audientibus velle persuadere; qualis conatus, non odiosus minus quam absurdus, merito cuique apparet.

§. X.

De apta pronuntiatione pro diversitate *partium* præcipuarum *Orationis* adhibenda, ejusdem FABII monitum, utpote præclarissimum, adducemus: *Proœmio* inquit, *frequentissime lenis convenit pronuntiatio. Nihil est enim ad conciliandum gratus verecundia: non tamen semper. Nec enim uno modo dicuntur exordia, ut docui. Plerumque tamen vox temperata, - - - decebit (a).* Ratio est in aprico posita. In Exordio enim primus fit & ad causam & ad audientium aures mentesque accessus; in quibus placandis, præcipue versari plerumque debet. Quamobrem etiam bene CICERO: *a principio*, inquit, *clamare, agreste quoddam est (b).* Postea vero vox paulatim insurgat.

A 3

(a) l. c.

(b) *De Orat. L. III. C. 61.* De Exordiis quæ vocant *ex abrupto*, quæque ex vehementi affectu promanant, sermonem hic non esse, per se liquet. Raro autem illis locus est. Recte igitur faciunt Oratores Sacri, qui prima verba, preces plerumque votumve continentia, submissiore voce proferunt; modo ne ita occulte depressoque mullent, ut omnino percipi ab auditoribus nequeant: qua ratione, si effatum quoque Scripturæ Sacræ, a quo orationem suam exordiri sæpe solent, mullitando recitent, absurde agere quis non videat?

furgat. Quod tam ad rerum naturam imitandam, quam ad firmitudinem vocis conservandam, maxime facere, artis Magistri recte monent.

In *Narratione* plana vox sit atque aperta. Quod idem **FABIUS** quoque confirmat, l. c. dicens: *Narratio vocem sermoni proximam, ac tantum apertiore, sonum simplicem frequentissime postulabit.* - - - *Aliud in eadem poscunt affectus, (de quibus infra) vel concitati, - - - vel fiebiles.* Quod si res grandior, atrocior &c. inciderit narranda, etiam vox pro rei natura est attollenda ac temperanda. Sed pulchre totam hanc doctrinam persequitur Auctor *Rhetoricorum ad Herennium*, dicens: *cum sermo in narratione est, tum vocum varietate opus est, ut quo quidque pacto gestum sit, ita narrari videatur. Strenue quod volumus ostendere factum, celeriuscule dicemus: at quod otiose, retardabimus. Deinde modo acriter, tum clementer, mæste, hilariter, in omnes partes commutabimus, ut verba, ita pronuntiationem. Si qua inciderint in narratione dicta, rogata, responsa, si quæ admirationes de quibus nos narrabimus, diligenter animum advertemus, ut omnium personarum sensus, atque animos voce exprimamus (c).*

In *contentione* vox sit acrior, ut *fiducia* appareat & *constantia*, quod maximam addit vim dictis. Varietatem autem pronuntiationis, pro diversitate adhibitorum argumentorum, in hac imprimis *Orationis* parte, diligenter adhibendam esse, *Rhetores* monent. *Maxime varia & multiplex actio est probationum. Nam & proponere, partiri, interrogare, sermoni sunt proxima, & contradictionem sumere - - - . Argumentatio plerumque agilior, & acrior, & instantior.* - - - *Instandum quibusdam in partibus & densanda Oratio. Egressiones fere lenes &*

Et dulces, Et remisse. - - - Neque est mirum, minus habere contentionis ea, quæ sunt extra quæstionem. Sunt hæc FABII præcepta (l. c.); in hac ratione tradenda, tam egregia, ut his quod vel addendum vel detrahendum putemus, non habeamus.

In *Epilogo* denique vox sit excitata; quoniam in sententiam Oratoris jam perductis audientium animis, liberius exsultare illi licet, idque eo potius quod affectibus hic præcipua sit sedes, vim atque efficaciam argumentationi addituris. Ad quorum itaque diversam rationem, pro materiæ cujusque indole, scite est pronuntiatio accommodanda. In *Ἀνακταλίσσει* aliter, aliter vero in *Ἠρώδι* vocem esse moderandam, ac præterea pro materiæ &c. varietate varie adhibendam, per se liquet.

§. XI.

De *sententiis* & *verbis* apte pronuntiandis, quædam jam indigitavimus, in parte Dissertationis priori, cum de *perspicua* & *ornata* pronuntiandi ratione ageremus; quippe quæ ab *apta* sejuncta esse nequit. Totam vero hanc varietatem explicare, infinitum fuerit. Satis est observasse, vocis sonum debere rei, quæ significatur, semper esse accommodatum: oportere itaque pro vario quasi ipsarum idearum colore varium exhiberi, ut semper appareat, sensu eorum quæ dicit, Oratorem ipsum affici, adeoque non vel oscitanter, vel subdole loqui. *Tropi* itaque fere omnes & *Figuræ* Rhetoricæ, proprium quendam possunt sonum, prope nemini ignotum. Quis ex. gr. ex sono ipso *Ironiam* non agnoscat? Quis non distinguat veram *Interrogantis* vocem ab *Exclamantis*? Quis in *Apostrophe*, in *Correctione*, in *Dubitatione*, in *Gradatione* & *Incremento* &c. proprium sonum vocis non sentiat, non postulet? Quis in *Occupatione*, in *Concessione*, in *Prosopopæia*

❧) 3 (❧

peia &c. illas vocis quasi vices non requirat? Et sic porro. In quibus omnibus, voce ipsa alii atque alii quasi adumbrandi sunt animorum sensus atque affectus, quorum hæ figuræ vel effectus vel signa haberi debent. Adjungemus verba FABII: *Quia in partibus*, inquit, *causæ etiam aliis, est varietas, satis apparet accommodandam sententiis ipsis pronuntiationem - - - . Sed verbis quoque, non semper, sed aliquando. Annon hæc, misellus & pauperculus, submissa atque contracta? tortis, & vehemens, & latro, erecta & concitata voce dicenda sunt? Accedit enim vis & proprietas rebus, tali adstipulatione: quæ nisi adsit, aliud vox, aliud animus ostendat. l. c.* Atque hujus rei diligens observatio, eo est magis necessaria, quod idem vocabulum, diversis sonorum modis profertur, diversas quoque haud raro induit significationes.

§. XII.

Affectuum, quanta sit in animos hominum vis, suamque docet experientia; eorum igitur usum in omni generis orationibus, ac in omnibus fere orationis partibus, imprimis autem in Epilogo, Rhetores luculentissime commonstrant (a). Non autem pertingunt affectus ad animos audientium, adeoque nec hanc vim suam exferre valent, nisi Actionis ope, hoc est voce & gestu, recte exprimantur (b). Itaque pronuntiationis ad eorum indolem

(a) Affectus autem vocem latiori hic significatione sumimus, ita ut quamvis animi commotionem atque sensum denotet, etiam paullo debiliorem; quales quasi initia sunt affectuum vehementiorum, & a nonnullis *emotiones* atque *affectiones*, distinctionis causa, vocantur. Non autem nisi gradu tantum genus utrumque differt.

(b) Per sensus enim externos percepta *sympathicæ vis*,

dolem apta conformatio, maximi semper merito habita fuit momenti; atque eo diligentius observari debet, quod cuique sensui animi, cuique motui, natura quasi propriam quandam attribuit linguam, non modo quoad verba,

B

ba,

efficacissime animum ferit, & commotiones in mente audientis aut videntis easdem celerrime & potentissime excitat, quibus alium affici sentit. Notum est, quam vehementem vim sola etiam vox, verborum ac sententiarum omni auxilio destituta, in hominum animos habeat: trux & minax quam potenter concutiat, suavis conciliet, lata exhilaret, misera & dolens sollicitet &c. quæ si contra cum dictis non consentit, non potest non offendere, vim dictorum non modo non adjuvare sed etiam impedire, probabilitatem & fidem dicentis tollere, ac sine sensu, sine persuasione animi vivida ipsum dicere, aperte demonstrat; qualis orator & oratio ut aliquid efficiat, ac cor inprimis audientium tangat, expectari sane haud debet. Egregie CICERO de Orat. L. II. C. 45. *neque, inquit, fieri potest, ut doleat is, qui audit, ut oderit, ut invideat, ut pertimescat aliquid, ut ad fletum misericordiamque deducatur; nisi omnes ii motus, quos orator adhibere volet judici (auditori) in ipso oratore impressi esse atque inusti videbuntur.* Hoc autem fieri non potest, nisi ope actionis; quæ si a dictis dissentit, nonne clarissime ostendit sensum oratoris cum verbis suis haud consentire? *Neque enim facile est perficere, ut irascatur cui tu velis, iudex (auditor), si tu ipse id lente ferre videare: neque ut oderit eum, quem tu velis, nisi te ipsum flagrantem odio ante viderit: neque ad misericordiam adducetur, nisi ei tu signa doloris tui verbis, sententiis, voce, vultu, collacrymatione denique ostenderis &c.* Cfr. Id. de Orat. L. III. C. 56. & Orat. C. 17. nec non FABIVS l. c. L. VI. C. 2. & L. XI. C. 3.

ba, figuras sermonis &c. sed etiam quoad vultum, gestus, atque etiam *vocem* diversam. Cujus omnes sonos maxime illos varios, sed exquisitè tamen definitos, nemo est tam rudis qui non agnoscat, nemo qui male redditos & ab affectus cujusque quasi colore abhorrentes, non statim aspernetur (c). Quam ob rem est hæc pars aptæ

(c) *Vocis mutationes totidem sunt quot animorum, qui maxime voce commoventur. Itaque ille perfectus (Orator) - utcumque se affectum videri, & animum audientis moveri volet, ita certum vocis admovebit sonum. CICERO Orat. C. 17. In iis omnibus, quæ sunt actionis, inest quædam vis a natura data. Quare etiam hac imperiti, hac vulgus, hac denique barbari maxime commoventur. Verba enim neminem movent, nisi eum, qui ejusdem linguæ societate conjunctus est; sententiæque sæpe acutæ non acutorum hominum aures prætervolant: actio, quæ præ se motum animi fert, omnes movet: iisdem enim omnium animi motibus concitantur, & eos iisdem notis & in aliis agnoscunt, & in se ipsi indicant. IDEM de Orat. Lib. III. C. 59. Valde igitur mirum est, quod de facultate arteque pronuntiationis sciscit in magno *Dictionario Encyclopædico* Parisiensi Cel. MARMONTEL voc. *Declamation*, dicens: "comme cet art ne convient décemment qu' au théâtre, nous ne croyons devoir en appliquer les règles qu' à la *déclamation théâtrale*. Porter en chaire ou au barreau l' artificieux apprêt du ton, du geste & du visage, c' est donner à la vérité le fard du mensonge, & à la justice le manège de la séduction. En un mot, l' Orateur qui compose sa *déclamation*, est un Comédien qui s' exerce." Num igitur Orator publicus debet a naturæ veritate recedere? Num fucum adhibet, qui naturæ obtemperat? In quantum vel causarum patronis, vel sacris præconibus, esse *Oratoribus* licet, in tantum quoque illis non licet modo,*

aptæ pronuntiationis omnium maxima cura studioque Oratori persequenda (d). Bene tamen est, quod hujus facultatis, ipsam naturam, dummodo ei nos permittamus, magistram habeamus optimam; nec desint fere exempla, ex quibus veram ejus formam vimque perspicere cuique liceat. Quare FABIVS de hac facultate: *hoc quidem, inquit, maxima ex parte præstant ipsi motus animorum, sonatque vox ut feritur*. l. c. Naturam itaque, ut in aliis rebus, ita maxime in affectibus voce exprimendis, imitari Oratorem accuratissime oportet. Cujus totius rei doctrina, verbis atque præceptis, nisi vivæ vocis exemplo mox subiecto, satis dilucide ac perfecte tradi haudquaquam potest: quare, brevitati etiam litantes, de vera apraque voce exprimendorum singulorum ratione præcipere, superfedemus. FABIVM adeat, quisquis ea de re quæ

B 2

com-

sed incumbit, vocem, vultum & gestus dictis accommodare; nisi absurde agere velint. Sed vitandum est illis omne *nimum*, quod Comœdis, ut in aliis orationis partibus, ita hic quoque facilius conceditur: quare bene FABIVS: *hujus quoque loci clausula sit eadem necesse est, quæ cæterorum est, regnare maxime modum. Non enim Comœdum esse, sed Oratorem volo*. l. c.

(d) Non autem in *affectibus* tantum quos proprie dicunt, verum etiam multis aliis locis, vocum hæc & sonorum diversitas, quam natura ipsa parit, diligenter observanda est. Prout enim sensum quemcunque aut commotionem animi, quodcunque verbum aut phrasis ac figura sermonis quæcunque, attingit propius; ita ad illius sensus aut commotionis proprium sonum ac vocem accedere etiam pronuntiatio propius debet: unde illa verborum, troporum, figurarum ac sententiarum quarumvis recte & apte pronuntiandarum ars atque cura, quam §. proxime præcedente tetigimus, tota pendet.

commodissime dicta sint, cognoscere cupiat: cujus præstantissimi Rhetoris hæc tantum adjicimus verba, præcipua istius facultatis momenta, paucis pulcherrime exhibentia: *Est enim vox mentis index, & velut exemplar, ac totidem, quot illa, mutationes habet. Itaque latis in rebus plena, simplex, & ipsa quodammodo bilaris fluit: at in certamine erecta totis viribus, & velut omnibus nervis intenditur. Atrox in ira, & aspera ac densa, & respiratione crebra: neque enim potest esse longus spiritus, cum immoderate effunditur. Paullulum in invidia facienda lentior, quia non fere ad hanc nisi inferiores confugiunt: at in blandiendo, satisfaciendo, fatendo, rogando, lenis & submissa. Svadentium, & monentium, & pollicentium, & consolantium gravis; in metu & verecundia contracta, adhortationibus fortis, disputationibus teres, miseratione flexa & flebilis, & consulto quasi obscurior; at in egressionibus fusa, & securæ claritatis, in expositione ac sermonibus recta, & inter acutum sonum & gravem media. Attollitur autem concitatis affectibus, compositis descendit, pro utriusque rei modo altius vel inferius.* — — — — —

— — — *Accendendi judicis (auditoris) plures sunt gradus. Summus ille, & quo nullus est in oratore acutior: "suscepto bello, Cæsar, gesto jam etiam ex parte magna &c." Prædixit enim: "quantum potero, voce contendam, ut populus hæc Romanus exaudiat." (e) Paullum inferior, & habens aliquid etiam jucunditatis: "Quid enim tuus ille, Tubero, in acie Pharsalica gladius agebat?" (e) Plenius ad hoc & lentius, ideoque dulcius: "In cœtu vero populi Romani, negotium publicum gerens &c." (f) Producenda omnia, trabendæque tum vocales, aperiendæque sunt fauces. Pleniore tamen hæc canali fluunt: "Vos, Albani tumuli at-*

(e) CICERO Orat. pro Ligario. C. III.

(f) EJVSD. Orat. Phil. II. C. XXV.

atque luci &c.” (g) *Nam cantici quiddam habent, sensimque resupina sunt: “laxa atque solitudines voci respondent.”*

(b) — — — — — *Est his diversa vox, & pæne extra organum, cui Græci nomen amaritudinis dederunt, supra modum ac pæne naturam vocis humanæ acerba: “Quin compescitis vocem istam, indicem stultitiæ, restem paucitatis! (i)” Sed id, quod excedere modum dixi, in illa parte prima est: “Quin compescitis”. Nec poenitebit consuluisse, quæ hac de re, pro more suo præclare disputat SULZER Allg. Theorie der Schönen Künste voc. Vortrag; unde hæc verba clausulæ loco apponimus: Die Musik beweiset, daß jede Leidenschaft, und jede besondere, so wol ruhige als unruhige lage des gemüthes, durch Ton und Bewegung könne geschildert werden; und man höret auch täglich, daß in dem ton der gemeinen rede in gar vielen fällen mehr kraft liegt, als in dem sinn der worte. — — Der Redner also, der den Vortrag völlig in seiner gewalt hat, kann uns durch Ton und Bewegung der stimme in jede gemüthsfassung setzen. — — Stimmt also diese in ton und bewegung liegende kraft mit dem sinn der worte genau überein, so bekommt die rede selbst eine unwiderstehliche kraft. In der Beredsamkeit ist also nichts wichtiger als die kunst, die kraft der Rede durch den Vortrag zu unterstützen. Dieser besondere theil der Declamation kann aber so wenig, als die andern durch worte gelehret werden. Alles, was man hiebei thun kann, und was in der that von großem nutzen ist, besteht darin, daß der Redner auf das besondere, was zu diesen ausdruck gehöret, aufmerksam gemacht werde. Zuerst kommt also der Ton der stimme selbst in betrachtung. Ein einzeler unartificulirter laut kann fröhlich, oder traurig, heftig oder sanft und gelassen klingen.*

(g) EJUSD. *Orat. pro Milone. C. XXXI.*

(b) EJUSD. *Orat. pro Archia. C. VIII.*

(i) EJUSD. *Orat. pro Rabirio. C. VI.*

gen. Er bekommt seine ästhetische kraft theils von dem grad der stärke, von der langsamkeit und schnelligkeit, von den nachdruck oder der flüchtigkeit, womit er ausgesprochen wird, zc. — — Nach dem Ton, seiner bildung und stimmung kommt die Bewegung der stimme zum ausdruck in betrachtung — — Die Tanzmelodien beweisen, daß die Bewegung allein ungemein viel zum ausdruck der besondern arten der empfindung beitrage — — Es ist um so viel wichtiger, die wahre Bewegung für jeden ausdruck zu treffen; da sie die leidenschaftliche bildung der einzelnen töne — — entweder erleichtert, auch wol an die hand giebt, der gar unmöglich macht. Denn wo irgend eine sylbe nach art der bewegung auf eine schlechte taktzeit fällt, so ist es nicht möglich ihr einer leidenschaftlichen nachdruck zu geben, weil die bewegung ein leichtes anschlagen derselben erfordert. — — Jede leidenschaft und überhaupt jede besondere gemüthslage hat nicht nur ihre eigene art, sondern in dieser art auch ihren grad der wirksamkeit; und beydes kann durch rhythmische bewegung ausgedrückt, oder geschildert werden. — — Also muß der Redner, so genau als ihm möglich ist, diese übereinstimmung zwischen der rhythmischen bewegung der Töne, und den gemüthsbewegungen, sorgfältig bemerken. Dieses ist der weg, auf dem er zum wahren ausdruck der Declamation kommen kann. Dann kommt es in jedem besondern fall noch darauf an, daß er sich bestreibe, die wahre gemüthslage, in welcher jede Periode der Rede muß vorgetragen werden, genau zu treffen, und daß er empfindsamkeit genug habe, sich in dieselbe zu setzen.

